

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek. anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden **kedden és pénteken.**

Egyes szám ára 10 kr.

Eszmék kikeleto.

Közel négy évtizede lesz már, hogy a nemzet kegyelettel ünnepli meg évente március idusát, melynek nagyjelentőségű eseményei lángoló betűkkel lesznek mindenha feljegyezve úgy saját nemzetünk, mint a többi európai nemzetek történetében. Nem csak a politikában, hanem az emberiség összes világnézetében nagy fordulót jelez e nap, mely hőseket teremtett a csatamezőn, állambürokráciát a parlamentben és Darvintól Renanig, Moleschottól Du-Bois-Raymondig nagy eszmék feltalálóját a tudományban, kik egymaguk többet viték ki, mint századok tudós munkája előttük.

Csoda-e, ha az események rohamos fejlődése magával ragadta a tömeget és a nép, mely igáját lerázta, az ember természeti jogainak tudatára ébredt! De a szabadság birtoka a boldogság illuzióját keltte a tömegben és midőn idők folytán a mámor szétfoszlott, a kor legnagyobb vívmányait kételyel illeté. Március 15-ike a feudális eszmék végőráját és a demokrácia diadalát jelenté. De a hatalomra jutott demokrácia nem jól értelmezte a szabadságot és beigazolván a történelemnek amaz elvitatlan igazságát, hogy a hatalom mindig visszaélésekre szolgáltat okot; épp oly hajlandónak mutatta magát a kiváltságokra, mint akármelyik előde az államhatalom birtokában.

Eltagadhatlan azonban, hogy a demokrácia érvényesülése hatalmas lökés volt a modern állam kifejlődésére. Mielőtt ez azonban kifejlődhetett volna, a demokráciának nem egy ábrándról kellett lemondania és nem egy keserű csalódáson ment keresztül. A modern állam elvül tüzte ki, hogy az államnak semmiképen sem lehet feladata az egyedek boldogságának elérésére törekedni. Ők maguk gondoskodjanak egyéni boldogulásukról a saját módjuk és tehetségük szerint és a saját veszélyükre. Az államra legfőleg csak ama feltételek kezessége tartozik, melyek az egyéni boldogság kifejlődésére nézve a polgári szervezet körében elengedhetlenek. A modern állami intézményeknek: a jogok és kötelességek közötti egyensúly fenntartása, a szabad verseny és a kereslet biztosítása a végecéjük, de semmiképen sem tekinthetők bizonyos külön érdekek szolgálatára rendelt eszközökül.

Az egyén eszelekvésre, munkára van rendelve és minden ember saját sorsának ura. Hogy mennyi erővel rendelkezik az előretörésre, hogy szűkkörü vagy tág-e hatásköre, hogy célja felé törekvésében több vagy kevesebb szenvedés jut-e osztályrészül: ezek kivétel nélkül mind csak a saját sorsának személyes kérdései, melyeket a saját tehetsége szerint kell megoldania. Az állam csak odatörekszik, hogy mindenki rendelkezék ama szabadsággal, melyre tehetsége érvényesítése és munkája eredményének háborítlan élvezése szempontjából szüksége van.

Ezen, az állam új fogalmából fejlett tételek azonban oly kemény igazságok valának, melyek épp oly kevéssé lehettek inyére a régiebb kiváltságolt osztálynak, mint a demokráciának. Egy erőteljes középosztálynak kellett kifejlődnie, mely azokat proklamálja. Kifejlődött pedig magából a demokráciából, bár nem minden evolúció nélküli átalakulás folytán. A demokrácia ez által megmutatta, hogy fejlődésképes, hogy tud alkalmazkodni az adott viszonyokhoz és nem zárkózik el a korszellem igényei elől.

A középosztály megizmosodása az újabb kor legnevezetesebb ténye, mellyel szemben a születési arisztokrácia nem maradhatott meg továbbra is a teljes tagadás állásponjtján, mint azt a demokráciával tevő, mert belátta, hogy az ugynevezett középosztály, ha kellően kifejlődhetett, oly lényegtelen faktornak fogja őt tekinteni az államalkotó elemek között, mely fölött egyszerűen napirendre térhet. E mellett a középosztályból kivált és annak élére helyezkedő pénzarisztokrácia csakhamar hatalmas versenytársnak mutatkozott a

feudális viszonyok változásával anyagi segélyforrásaiban is degradált születési arisztokráciával szemben még azokon a téren is, melyeken ez utóbbi mindenkor predominált.

A születési arisztokrácia hiába bélyegezte erkölestelennek ama tételt, hogy mindenkinek joga van ahhoz, a miért megfizet; a tétel igazsága annyira belevette magát a társadalom felfogásába, hogy ma már senki sem keresi annak etikai oldalát. Nem sikerült egy másik kísérlet sem, mellyel a pénz embercél nevésséggé akarták tenni. Meglepetve kellett tapasztalniok, hogy ezek az emberek ipari és gyári vállalataikban tulajdonképp eszélyességüket kamatoztatják, hogy értelmük és képzettségük által emelkedtek fel és hogy általában minden tekintetben a kor színvonalán állanak, bár mily mértékben alkalmazzunk is irányukban. E tapasztalás keserű lecke volt a születési arisztokráciának, mely nem szívesen látta be, hogy a saját kodexe által megállapítottakon kívül még másnemű társadalmi erények is vannak, melyeknek már azért is nagyobb az értékök, mert a kor szemében gyökereznek.

Igaz azonban és tagadhatatlan, hogy e társadalmi erények nagyobbára az anyagiakra vonatkoznak és hogy a születési arisztokrácia, ha izoláltságánál fogva bizonyos tekintetben elmaradt is a kor mögött, sok oly fényes tulajdonnal rendelkezik, melyeket a középosztálynál hiába keresünk. És ezt úgy látszik mindkét fél tudja is, érzé is. Reméljük azonban, hogy e tudat a két ellentétes társadalmi elemet nem eltávolítani, hanem egymáshoz közelebb hozni fogja. Ha az arisztokrácia a modern eszmékkel megbarátkozva teljesen és minden utógondolat nélkül kilép elszigeteltségéből és veszelletett kellemét, eleganciáját, egész multjának fényes tulajdonait az új aerába áthozza; úgy ezzel bizonyára nagyobb szolgálatot tesz a társadalmi egésznek, mint eddigi merev magatartásával. Hisz a radikális eszmék, melyek a civilizációnak egyébként is kevés hasznót hajtottak és inkább ártottak, semmint használtak, ma már elvesztették népszerűségük erejét, mert a mint Graham Sumner a híres amerikai államtudós szellemesen mondotta: „A társadalom nélkülözhető ugyan a patriciusokat, de nem a patriciusi erényeket.” Az az erkölesi támasz pedig, melyet az arisztokrácia a társadalomnak nyújtana, ennek bizonyára nagy hasznára válnék, mert biztosítékot nyújtana a pénz hatalmának korlátozására, a mi a közszabadság és a közmorál szempontjából egyaránt kívánatos.

A szociális eröknek ilyenmü összehatása bizonyára öröndetes megoldás felé vezetné a jelenlegi társadalom egy nagy kérdésének problémáját és a legnemesebb értelemben vett diadalát jelentené ama nagy eszmének, mely március 15-én világgá született. *Nemzeti egységet társadalmi egység nélkül nem gondolhatunk*, de nekünk törhetlen a bizodalomunk a haza hőseinek vérén szerzett nemzeti egységünk iránt és e bizalom örömmel tölti el keblünket a mai napon, midőn ama nagy eszme előharcosainak emlékéit áldva, megünnepeljük ez évfordulót, melyen a modern Magyarország megszületett.

Pozsonyi Béla.

A történelmi társulat hivatása.

Minden esetre nagy hiba volt, hogy a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat megalakulásakor csupán a történelmi érdekek tartattak szem előtt, az ezzel szorosban kapcsolatos régészet pedig figyelmen kívül hagyatott. E társulatnak nem pusztán történelmi, hanem tört. és régészeti egyesületnek kellett volna lenni, még pedig annál inkább, mert a vidékeken inkább van létjoga egy pusztán régészeti, mintsem egy pusztán történelmi társulatnak. A dolog könnyen érthető, ha tudjuk, hogy vármegyénk, mint az ország egyik provinciális része, nem bír kiválóbb jelentőségű levéltárakkal, sőt egyáltalán sokkal kevesebb történelmi, mint sem archaeológiai emlékekkel rendelkezik. De a mi a historizálást illeti, azt is el kell ismernünk, hogy itt képzett és komoly szakmunkásokra van szükség, ha csak

azt nem akarjuk, hogy az egész bácskai történetirodalmi produkció egyes kísérletekből, apró vázlatokból s a dilettans egyének első irói szárnypróbálgatásából álljon.

A régészet terén ellenben, mely vármegyénkben nagyon is kiterjedt emlékkörrel rendelkezik, a társulat minden egyes tagja tehetett volna valamit, mert egy-egy régi tárgy, egy-egy régi érem, épületrom, sínc vagy halom mindenkinek kezéigébe esik, s hogy azt megörizze, vagy arról az egyesület titkárságának jelentést tegyen, erre tudunkkal nem kell semmiféle magasabb előkészültség. Szóval könnyebb, hálásabb de sőt az egyesületre nézve hasznosabb is, dilettans régésznek, mintsem dilettans historikusnak lenni. És ebből önként következnek, hogy egyáltalán nem csoda, ha a bácsmegyei történelmi társulat magásra tűzött hivatásának így, amint jelenleg van, csak nagyon is nehezen képes megfelelni, s hogy az az irodalmi produkció, amit felmutathat, a központi tudományos körök egy némely hízelgőleg elismerő nyilatkozata dacára sem több annál, amit egy kezdő vidéki társulat a fejlődés első s legalantabb fokán felmutathat.

A társulat vezető egyénétől azonban sokat várunk, mert úgy tudjuk, hogy a vidéki tudományos egyletek csak az ügyek élén álló férfiak nemes buzgalma s példaadása által emelkednek virágzókká; sőt arról is meg vagyunk győződve, hogy a társulat egész ügymenete egy egyéntől, a titkártól függ. A titkár adminisztratív lelke minden egyesületnek, nem csak azért, mert a társulati organumot ő szerkeszti, hanem mivel az ő kezén megy át minden ügy, ő levelez, ő állítja össze a gyűlések tárgysorozatát s ő képviseli a társulatot belül úgy, mint kívül.

A bácsmegyei történelmi társulat első titkára meglehetősen buzgalommal látott teendőihez, azonban utóbb vagy a minden irányban tapasztalt hideg közöny, vagy a történelmi érdekek képviselésében jelentkező egyéni fogyatkozások következtében munkássága megingott, sőt a társulat életére s fejlődésére csaknem teljesen meddővé vált. Jelenleg azonban a tisztséget a társulat választmánya egy oly egyénre ruházta, aki Magyarország összes vidéki kultúregyesületeinek titkáráinál idősebb ugyan, de akinek lelke bizonyára még mindig tetterős és fiatal. Tőle, Grossechmid Gábor urtól, sokat várunk, nemcsak azért, mert a közügyek terén méltán kiérdemelt nyugalmát teszi mintegy kockára a társulattér, hanem azért is, mert történetirodalmi munkásságra is hivatkozhatik, oly történetirodalmi munkásságra, a melyből hajlandók vagyunk kulesolni, hogy ő e téren még sokra, még többre is képes.

A történelmi társulat betöltendő magasztos hivatása érdekében nem is óhajthatunk mást, mint hogy őt az egyesület többi intéző egyénei s a tagok kellő támogatásban részesítsék.

Dudás Gyula.

Hirek.

Szabadelvü értekezlet. Ráe-Militáción mint nekünk írják — a napokban az ottani községi jegyző elnöke alatt népes értekezlet tartatott, melyen a község színe-java kivétel nélkül a szabadelvü párt programját magáénak vallva, a közleg választásra íj. Vojnies István megyei t. főjegyző urat jelölte ki képviselőjelöltjének.

Kinevezés. Jankovich Aurél főispán Scheibner Gyula eddigi helyettes főkapitányt kinevezte Baja város rendőrkapitányává.

Megeerősítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kelemen Imre kulpini állami elemi iskolái rendes tanítóit jelen állásában végleg megeerősítette.

Jutalmazások. A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter egyik rendeletében kilátásba helyezte, hogy azon posta-közlegekkel szemben, akik a postatakarékpénztári szolgálatban földadatukat bizgón és sikeresen teljesítik, két irányban is elismerő fog lenni. Először is elismerésének nyilvánítása által, másodsor pedig pénzbeli megjutalmazás által. A kilátásba helyezett jutalmak a napokban utalványoztattak ki. Megyénkben a következő postatakarékpénztári közvetítő hivatalok részesültek jutalomban: az újvidéki 30 frtban, az apatini, bajai, almási közvetítő hivatalok egyenkint 20 frtban.

Nemeslelkü adakozó. Kuláról írják: Korhái Károly földbirtokos és ügyvéd Kulán az. inémt 5000

frtról szóló alapító-levelét adott főt. Kármán, torzsi ref. lelkész és kerül. szeniorinak, amely összegnek évi kamataiból 150—100 és 50 frtos ösztöndíjak lesznek azon református vallású német ajku néptanítóknak évről-évre kiadandók, akiknek tanítványai a magyar nyelv és írás elsajátításában a legszebb sikert fogják tanúsítani. A nemeslelkű és hazafias tett önnömpagát díeséri.

Rudolf trónörökös Ofensége legmagasabb védnöksége alatt „Az osztrák-magyar monarchia irásában és képekben” címen folyó irodalmi vállalatra Bács-Bodrogh vármegyéből 431 példány van prenumerálva, nem számítva a füzetenként könyvkereskedések útján elküldött példányokat. Ezen eredmény szerint vármegyénk e téren is a második az országban, előtte csak Pestmegye foglalt helyet, aminek egyszerű okát nyilván a kedvezőbb magyarsági százalékokban találhatni.

50 éves lelkészi jubileum. Főtisztelendő Stúr, Dániel evang. lelkész Kucurán f. é. március 13-án tilte meg az egész község részéről élelken tanúsított, szerencsekívánatok- és ovációkkal kísért ünnepélyességek között, lelkészi hivatalának — Kucurán föltött — 50 éves jubileumát. Ad multos annos!

Purim-estély. Kedélyes piknik volt, melyet városunk izraelita közönsége f. hó 12-én, szombaton a Vadászúrt termében rendezett. Nem is esoda, mikor oly fiatalos buzgóságú, mozgékony, eleven, a társadalmi intézmények iránt oly lelkesen hevülő férfiú veszi kezébe a rendezés ügyét, mint dr. Pataj Armin. Ő volt a kezdeményezője, intézője még a legapróbb dolgokban is. Az ő kezéből futott ki a rendezésnek legparányibb szála is, az ő kezébe központosult vissza minden. Szinte bámulatos, hogy lehetett mindenütt, hogy pótolhatott egymaga mindenkit. Amde az a lankadatlan buzgóság meg is termette méltó gyümölcsét, mely büszke jutalmul szolgálhat neki mindenha. Az egész pikniknek mindvégig fő jellemvonása volt a családiaság. Egy száznegyven főből álló nagy család, mely házimulatságot rendez a maga öröme, a maga körében. Ha idegen bevetődik, szívesen látott vendég, vagy inkább azonnal maga is családtag. S ez a nagy család játszott színházat, eseegett dusan terített asztal mellett, poháresengés és a barna legények siró-rívó hegedűzenéje mellett s azután kiállott a síkra, hogy elrojja a roogost s utána a többit fesztelen jókedvvel, magatartásában, mozgásában szabadon, minden merev formaiság nélkül. Nem volt óra-szerkezetre felhúzza se láb, se kéz, se szív, se elme. Végezte működését mind természetesen, mesterkéltétség nélkül, nyíltan és őszintén. Mint azok a kisdedek, akiknek javára játszottak, ettek, ittak és táncoltak. Mert ez a nagy család, hogy el ne feledjem megemlíteni, a kellemest összekötötte a haszonnal, a jókedvet a jószívvel. Azért is ragyogott talán úgy minden arc, mert az öröm és jóteknység nemtője sugározta be az egész helyiséget. Besugarazták, mert a jóteknység volt a cél s a jókedv az eszköz s nem megfordítva mint néha jóteknő bálokon történik. Bár okulnánk rajta! Különben a játékszin egy magánjelenettel és egy bohózzalal kedveskedett prima intradánul a mulatáshoz. Amazt igen kedvesen, átgondolt pontírozással Pataj Izabella k. a. játszotta. Fiatal menyekékt ábrázolt, ki ígéréte ellenére is nagyban szeretne egy, férje címére érkezett levelet felbontani s nagy lelki vívódáson megy keresztül, míg elvgre is megteszi és szegyzenszere saját írásban adott ígéréteit olvassa el benne. Így akarta őt a férje levélfelbontó betegségből kigyógyítani. Ami sikerült is. A bohózat nemkülönben ügyesen bonyolódott le. Az előadók közül különösen Schöen Julia k. a. és az örmagy váltak ki. Játék után a társaság asztalhoz ült, mialatt a nagy termet kitakarították. Vacsora után következett a tánc s tartott kivilagos kivríradtjé.

Baja városa pályázatot hirdet e hó 25-ikéig a kórházorvosi állásra 700 frt fizetéssel.

Halálozás. Újvidéken Prodanovits György a szt. Nikola templom plébánosa, élete 70. évében meghalt.

Gyümölcsfa-oltóvesszők ingyen. A földm. miniszter kihirdette, hogy az állami intézetekből 29,342 drb. különböző nemű és fajú gyümölcsfa-oltóvesszőt ad ki ingyen, csak a esomagolást és a szállítási költséget kell utánvéttel megfizetni. Ez alma, körte, szilva, cseresznye és meggyvesszők a kassai, debreceni és k. monostori gazdasági tanintézetekben, a tarcali és n. enyedi vincelliskolákban találhatók. A fajok részletesebb megnevezését az illető igazgatóságoktól meg lehet szerezni. A megrendelések ez igazgatóságokhoz intézendők, hol azok a beérkezés sorrendjében vétetnek figyelembe.

Percezel, bajai honvédőrnagyot Budapestre rendelték, hogy ott a népfőlkéltíztí lovassági tanfolyamot vezesse.

Mily hosszú a nap márciusban? Március hó 1-én a nap 6 óra 42 percek kelt és 5 óra 44 percek nyugodott le, tehát a nap hossza 11 óra 22 perc volt. 31-én már 5 óra 28 percek fog a nap felkelni s 6 óra 28 percek lenyugodni, tehát a nap hossza 12 óra 47 perc lesz. E szerint a nap március hóban 1 óra 54 perccel nő. A tavaszi nap és éj egyenlősége március 21-ére esik s ettől fogva a nappal hosszabb lesz az éjszakanál.

Tüz. Csonoplyáról írják: E hó 8-án este 1/2 11-kor tűz volt községünkben. Kovács József háza gyuladt ki, állítólag gyújtogatás következtében. A padláson 200 métermázs kukorica volt a miből menteni nem lehetett, minthogy a nép tetlenül nézte a tüzet s vizet nem hordott. Már a multkor is meg volt díesérve becses lapjában Quiring József kéményseprő mester, de meg is érdemli, mert valóban, ez alkalommal is, óriási munkát végzett a tűz lokalizálása által.

„A Paedagogiai Szemle” tanügyi folyóirat márciusi füzete Holler Gyula tollából „Hazafias irány a Népevelés munkájában” cím alatt közli Czirfusz Ferenc nagyérdemű tanfelügyelőnk életrajzát és sikerült areképét. A szerkesztő a következő megjegyzéssel kíséri. „Nagy örömmünkre szolgált, a szakember tanfelügyelőt ily szép vonásokban ismertethetni. Áraszsa el Isten élte további folyamát áldással, boldogsággal! Legyen bőles vezére, szerető apja valamennyi tanítójának nagy és szép tankerületében.”

Eljegyzések. Kis-Hegyesen Kis Ábel ottani földbírtokos szép leányát. Etelt, eljegyezte Nagy Ferenc szegedi kir. törvényszéki bíró. — Ugyanott Bizza Ilka kisasszony jegyben jár Lehrer József duna-földvári tanítóval.

Alapzabály megerősítés. A Zenta város területén az 1884. XVII. t. c. 122. §-a értelmében létesített ipartestület alapzabályai jóváhagyattak.

Halálozás. Szabadkán Polyakovits Tekla 20 éves korában elhunyt. Béke poraira.

Híhetetlennek látszik, de való, hogy Zomborban mult pénteken a városi uj dobos magyar szó mellett hirdette ki, hogy a miniszterium rendőreink feyverhasználati jogát jóváhagyta. Haladunk.

Érdekes elvi jelentőségű döntvény érkezett le városunk közönségéhez. A döntvény így hangzik: Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter. 1636. sz. V. Zombor sz. kir. város közönségének. A sz. kir. város tanácsa által Kunits Maxim és társai zombori lakosoknak a fölük lövelél hiánya miatt rendőreleg lefoglalt lovak kiadása iránt beadott kérelme tárgyában m. é. szeptember 24-én tartott ülésében 6993, és 6994. sz. a. hozott s a szabad királyi városrendőr kapitányának ugyan ezen ügyben hozott I. foku elutasító határozatát helybenhagyó II. foku határozatot, az érdekeltek felfolyamodása folytán fölülbírálván, feloldandónak találtam és ezennel elrendelem, hogy Kunits Maximtól és Miroszavlevits Stevantól rendőreleg lefoglalt 1—1 drb., továbbá a Dévits Nováktól lefoglalt 2 drb. lo tulajdonosaiknak haladéktalanul visszaadassanak; mert az állattulajdonos tulajdonjogát marha, illetőleg lövelél által csak azon esetekben tartozik igazolni, midőn állattja forgalomba kerül (tulajdonjog változása, szállítás és hajtás esetén) és így a sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala által m. é. június hó 9-én foganatosított s a fenforgó ügy alapján szolgált lövelél vizsgálatnak állategészség-rendőri szempontból jogos alapja nem volt, az 1875. évi 10,069. sz. itteni rendelet határozatai tehát ezen esetre nem alkalmazhatók. Egyidejűleg megjegyezni kívánom, hogy a lövelél nélkül talált lovakra vonatkozó tulajdonjognak rendes bizonyítási eljárás útján való igazolása, az idézett itteni rendelet által nincs kizárva, sőt indirekte előíratik a tulajdonos kikutatása, mely alkalommal a löveléllel nem bíró vagy hiányos löveléllel bíró löbirtokos tulajdonjogát a rendes bizonyítási eljárás útján esetleg kifogástalanul igazolhatja, a midőn azonban az ily tulajdonos a lövelek körül fennálló szabályok meg nem tartása miatt, állategészség-rendőri kihágásért megbíttatendó. Erről a sz. kir. város közönségét m. é. december hó 14-én 10052. sz. a. kelt felterjesztésére az ide vonatkozó tárgyiratok becsatolása mellett tudomásvétel és további eljárás végett értesitem. Budapest 1887. február 3-án. A miniszter helyett: Matlekovits s. k.

Szenzációs öngyilkosság történt f. hó 12-én Szabadkán. Weense Ágoston lovag, az ott állomásozó es. és kir. 10. huszárezred ezredese főbe lötte magát. A golyó az agyvelőn áthatott s fejt egészen szétrepesztette.

Árverések. Mészáros Péterné 8962 frtra b. ingatl. márc. 24. Zenta. — Neugebauer Magdolna 2400 frtra b. ingatl. márc. 31. Zenta. — Weisz Miklós és társ. 4150 frtra b. ingós. márc. 16. Szanisics.

Művészi körutrá indul e héten Gaál Ferenc szabadkai hírneves zongoraművész Rossi Marcello fiatal hegedűvirtuozsall. Mint halljuk, szombaton nálunk is fognak hangversenyezni.

Népfőlkelő tisztjelöltek városunkban. Falcione Nándor városi tanácsos felhívást intézett a népfőlkelő tisztjelöltekhez, hogy elméleti képzetségüket igazoló okmányaikat f. hó 18-áig személyesen mutassák be nála. A tisztképző tanfolyam, mint halljuk, ápríl hó 12-én kezdődik s 3 hétre terjed. Naponként 7 órai előadás lesz.

Közérdekű miniszteri határozat. Hátralekös községi adó behajtásánál azon törvények intézkedései tekintendők irányadóknak, melyek akkor, a midőn a kérdéses folyó adók esedékessé váltak, hatályban állottak. Ilyen értelemben határozott a belügyminiszter Bács-Bodrogh megye közíg. bizottságához az 1886. évi dec. 10-én 68,651. sz. alatt intézett következő rendelkezésben: A címek folyó évi július hó 5-én tartott üléséből 1700. k. biz. sz. alatt hozott határozata, mely szerint Görgey János gyivcái bírtokos, az ő, mint néhai Kovács Mihály esődtömeggének gondnok, nevén az 1880-ik évet megelőző időkről számadásilag vezetett 995 frt 97 kr községi adóhátralék leírataza iránti felszólamlásával az 1883. XLIV. t. c. 94. §-ára fektetett felelősség alapján elutasított, a nevezett felszólamló részéről közbetett fölfolyamodás folytán fölülvizsgálat alá vétetvén; a magyar királyi igazságügyminiszter urnak meghallgatása után és azzal egyetértőleg a cím határozatának megváltoztatásával fölfolyamodó Görgey János, volt tömeggondnok, az 1876. évi XV. t. c. hatályba léptéig esedékessé vált községi adók megtérítésének kötelezettsége alól az 1868. XXI. t. c. 87. §-a értelmében fölmentetik, ellenben az 1876. XV. t. c. hatályba lépte után esedékessé vált községi adók megfizetésére az 1876. XV. t. c. 70. §-a alapján köteleztetik. Mert a jelen ügyben az 1880. évet megelőző években esedékessé vált községi adóknak behajtásáról lévén szó, az 1883. évi XLIV. t. c. rendelkezései, melyek sokkal később léptek hatályba, alkalmazást nem nyerhetnek és marasztaló határozat ezen törvényekik intézkedéseire nem alapítható. A jelen ügy elbírlásánál azon törvények intézkedései veendő figyelembe, melyek hatályban voltak akkor, midőn a kérdéses folyó adók esedékessé váltak. Ezen rendelkezések az 1868. évi XXI. t. c. 87. §-ában és az 1876. évi XV. t. c. 70. §-ában foglaltatnak. Az 1868-ik évi XXI. t. c. 87-ik §-a kötelességvé tette ugyan a tömeggondnoknak, hogy a folyó adókat a tömég jövedelmeiből lejárát szerint fizesse, nem fizetés esetében azonban a tömeggondnok vagyoni felelősségét meg nem állapította, hanem azt rendelte, hogy a be nem fizetett adók a esődtömeggéből hajtandók be. Az ezen törvény hatályba alott esedékessé vált folyó adók tehát csak a esődtömeggéből voltak behajthatók. Az 1876. XV. t. c. 70. §-a már nem csak kötelességvé tette a tömeggondnoknak, hogy a folyó adókat a tömég jövedelmeiből lejárát szerint fizesse, hanem nem fizetés esetén azokat a esődtömeggéből, illetőleg a tömeggondnoktól is elrendelte behajtatni, vagyis a fizetésért a tömeggondnokot vagyoniilag is felelőssé tette. Természetes, hogy ezen törvényszakasznak rendelkezése szerint a tömeggondnok vagyoni felelőssége akkor állott be, ha a tömeggondnok mulasztást követett el, vagyis ha módjában állott az adókat fizetni, de azokat nem fizette. Azon körülmény pedig, hogy a folyó adók a tömég jövedelmeiből nem voltak fizethetők, vagyis, hogy a tömégnek nem volt jövedelme, a melyből a folyó adók fedezhetők lettek volna, folyamodó által nem igazolható. Alapítalan fölfolyamodónak azon kifogása, hogy a tömeggondnok

csak azon adókat tartozik fizetni, melyek bejelentve lettek. Ezen állítást megeafolja a hivatkozott 1876. évi XV. t. c. 70. §-ának világos rendelkezése. Nem foghat helyt fölfolyamodó azon állítása sem, hogy a kérdéses adóhátralék a esődtömeggének megszűntetése után töle csak bírói uton volna behajtható, mert a tömeggondnok felelőssége a tömeggondnokasága ideje alatt esedékessé vált adók fizetésére nézve a esődtömeggének megszűntetése után is fönáll, mert az adók behajtása közigazgatási utra tartozik; és mert ezeknél fogva azon kérdés eldőlt, hogy a tömeggondnok a lefizetési elmulasztott adókért tartozik-e felelősséggel, a esődtömeggének megszűntetése után is, a közigazgatási hatóságok hatáskörébe esik. Midezeknél fogva fölfolyamodó Görgey János, volt tömeggondnok, az 1876. évi XV. t. c. hatályba léptéig esedékessé vált községi adók megtérítésének kötelezettsége alól, miután ezekért az 1886. évi XXV. t. c. 87. §-a értelmében felelősségre nem vonható, fölmentendó, — ellenben az 1886. évi XV. t. c. hatályba lépte után esedékessé vált községi adókja nézve, miután azokat befizetni indokolatlanul elmulasztotta és miután azok a esődtömeggéből már most be nem hajthatók, a legutóbb hivatkozott törvény 70. §-a alapján elmarasztalandó volt.

A sorozás Szabadkán. A f. évi kivetett újonc-jutalék részére besorozatott az első korosztályból 129, a másodikból 57, a harmadikból 44, összesen 230. A honvédekhez csak 35 újoncot soroztak be. Felülvizsgálatra küldetett 134 újonc, ezen létszámból fogják majd a póttartalék részére kivetett 24 újonc hátralékos jutalékot kielégíteni.

Adakozás. Az új-verbázi pártf. algymnasium új iskolaépület költségeinek fedezéséhez járultak újabban: (14-ik közlés.) Az új-verbázi első temetkezési-egylet 650 frt 84 kr. Az új-verbázi műkedvelő színtársulat 101 frt 10 kr. Bosnyák J. jegyző Bezdán 1 frt. Ó-Verbászról: Zöllner J. (2-szor) 2 frt, Röhrig Péter (2-szor) 5 frt, Stieb Dániel, Krautwurst János, Gabel János és Henrik (2-szor) 1—1 frt = 4 frt, Wolf M., Szene Károly, Hartwein J., Stojnits Vasza, Laubenstein János, Bruckmann Dani, Steltzenbach Keresztély, Blatt Lajos, Kurz János, Babisch Jakab, Ensminger János 1—1 frt = 11 frt. Dech János 3 frt, Röhrig Keresztély 2 frt, Riesz J. 50 kr, Dorth Fülöp ifj. 2 frt, Kohl Jakab ifj. 2 frt, Új-Verbászról: Hegel J. 5 frt, Krispenz Henrik 2 frt, Röhrig Konrad 20 frt, Schneider Jakab 2 frt, Schmidt J. 2 frt, Röhrig Keresztély 10 frt, Kuntz Péter 5 frt, Theisz Frigyes 2 frt, Schneider Károly 5 frt, Schmidt Péter 5 frt, Wagner Pál 2 frt, Kirst Jakab 2 frt, Nonnenmacher Péter 4 frt, Köppel György 2 frt, Schneider Pál 2 frt, Theisz J., Breitwieser J., Helmling Franciska, Rumpf J., Klonkay Károly, Mengel Mihály, 329 hsz. Körpel Károly, Urban Miklós 1—1 frt = 8 frt, Dietz J. 30 kr, Molter K. 1 frt 70 kr, Gvostyák Gábor, Kula 10 frt, összesen 873 frt 44 kr. A mult közlésben kimutatott összeggel együtt o. é. 4338 frt 18 kr. (Folytatjuk.) Az előköszög.

Beküldetett. Luther-arekép kisorsolás. Evangélikus egyház- és iskola-eljáróságoknak, evangélikus hit-sorsosoknak, egymint műbarátoknak azon értesítést adjuk, hogy a soproni gyermekkert-egylet f. évi május hó 1-én, a m. kir. pénzügyi miniszterium engedélyezésével, az ottani városkapitányi hivatalban egy Luther areképet hoz kisorsolásra, melyet egyik jöltevejtől azon kikötéssel kapott ajándékba, hogy ezen kép kisorsoltatván, a befolyandó tiszta jövedelem részben a gyermekkert javára, részben pedig művészeti célokra fordítsassék. A Tóth István akad. festő által festett gyönyörű arekép a 30 ctmnyi díszes aranyrámmal együtt 162 ctm. magas, 132 ctm. széles; értéke pedig legalább 300 frtra becsülteztet. Sorsjegyek, darabonként 50 kron, Procházka Artur bank-tisztviselőnél Sopronban kaphatók és a t. vevők egy szép nyerevényre való kilátás mellett még azon öntudatot szerzik maguknak, hogy emberbaráti nemes célokot elősegítettek.

Nyugtázás és köszönet. Az országos vöröskereszt-egylet bács-hódsághi fiókja által saját pénztára javára rendezett mulatság alkalmával a nemes cél iránti tekintetből szivesek voltak a következők urak felülfizetni: Ertl Gyula (Bács) 2 frt, Korény Béla 1 frt, Korbay Károly (Kula) 4 frt, Seultéy Kornél 1 frt, Ostermayer József 2 frt, Maly László (Kula) 1 frt, Olleschnitzky kapitány (Filipova) 1 frt, Plahy Dániel (Bács-Ujtalu) 1 frt, Mihels Gyula (Palánka) 3 frt, Kolozsvary Sándor (Újvidék) 1 frt, Gritzmann Károly 2 frt, Selumacher Jakab 2 frt, ifj. Trischler Xav. Ferenc 1 frt. Összesen 22 frt, mely nemes tettükért a rendezőség és elnökség ez uton mond köszönetet.

Nyilatkozat. A multkori szám vezérekke alá tévedésből került a „Politikus” aláírás és tévedne aki azalatt Antunovits József apatini kir. közjegyző urat keresné.

Pályázat van hirdetve a zombori kir. törvényszéknél joggyakornoki állásra.

Lopás. Sztanisicson a napokban Róth Vendel odaváló lakostól ablakának betörése után 120 frt ára fehérmüt loptak el.

Beküldetett. Hogy a franciák földrajzi alaposágáról szóló anekdoták nem egészen légből kapottak: bizonyítja egy helybeli uri emberhez címzett levél, melyen „Nagy-Zombor” hibátlanul ki van ugyan írva, de aztán tájékoztatásul alá van jegyezve: „Austriai Szerbiában” (Servie autrichienne).

Vizbe fuit. Folyó hó 9-én Csapó István bezdáni földesgazda másfél éves fiaeskája a csatorna partján jászva, a vízbe esett és belefult.

A palánkai ipartestület — mint már röviden jelezttük — elhatározta, hogy Német-Palánkán folyó évi június hó 5-től 17-éig tartó általános kiállítását rendez. A kiállítási helyiség a gózhajó állomástól nem messze fekvő kaszinó-épület és annak nagy kertje. A kiállítási térijék ára 1 frt 50 krtól 4 frtíg terjed □ méterenkint. Bejelentési határidő 1887. május 10-ike, a kiállítandó tárgyak beküldési határideje 1887. május hó 20-dika.

Zombor város közegészségügyi állapota február hóról.

A lefolyt február hónap közegészségügyi tekintetben általában — és viszonyítva a mult év megfelelő és ez év előző hónapjához — kedvezőtlen, és pedig mind a halálozások száma, mind pedig a járványosan fellépő ragályos betegségek tekintetében. A mult évi február hónapban 74 haláleset és csak 8 ragályos megbetegedési eset, az előző január hónapban pedig 80 haláleset és 19 himlőmegbetegedés fordult elő, ezzel szemben a lefolyt

hónapban 88 haláleset és 28 himlőmegbetegedés fordult elő és pedig 12 halálos kimenetelű. A himlőjárvány állása a következő: január hónapról visszamarad 19 és február hónapban szaporodott 28-al, összesen 47; ezek közül meggyógyult 18, meghalt 12, visszamaradt 17. Az uralkodó kórmentő e hónapban is a járványosan fellépett, ragályos küteges bőrbántalmakban nyilvánult. E ragályos betegség terjedésének megállítására céljából a járványbizottság ülést tartott, a melyben a lakosság az oltás-és újraoltásra felhivatott és a főorvosi hivatal megbízottja a szükséges oltó anyag beszerzésével és az oltás ingyenes eszközésével. Eddigél közel 800 egyén lett ez uton beoltva, ezenkívül az intelligencia és az értelmes polgárság szintén be van oltva. Elhatározatotott továbbá, hogy egy veres keresztrel ellátott figyelmeztető jel helyeztessék azon lakások ajtajába, hol himlőbeteg van, e jellel egyszersmind megtiltattik idegeneknek a betegek látogatása. Csaknem minden himlős beteg meglátogatása után szerzett tapasztalatom szerint, a járvány már enyhébb alakban lép fel és a megbetegedések száma is kisebbedik. A himlő a Matarits szállás-csoportban egyszerre 5 esettel lépett fel, miert is oda két ízben kimentem és a legszigorubb fertőztelenítést eszközöltem és az egész iskolát és a felnőttek nagy részét beoltattam, ami azt eredményezte, hogy azóta nem fordult elő újabb megbetegedés. Az iskolába járó gyermekek egészségi állapota szintén eléggé kedvezőten, ugyanis az előző hónap 91 megbetegedéssel szemben a lefolyt hónapban 164 megbetegedési eset fordult elő.

Az élelmi cikkek megvizsgálása alkalmával hamisított, romlott, az egészségre ártalmas élelmi cikket nem találtam. Két esetben fordult elő panasz kenyérliszt ellen; a panasz mind a két esetben alapos volt, de a bepanaszoltaknál a megéjtett vizsgálat alkalmával olyan liszt nem találtatott és így a főkapitányi hivatal csak a károsultak kárpótálását rendelhette el.

A közisztaság kifogástalan volt, a köztér, illetve a piacok rendszeresen tisztítva lettek.

A fenálló 7 kéjtelep átlag 18 kéjnével szabályrendelileg hetenkint kétszer lett megvizsgálva és 3 kéjné lett nem megbetegedés következtében a kórházban elhelyezve.

Az állatok egészségügyi állapota kedvező volt; ragályos vagy járványos betegség köztük nem fordult elő.

Orvos-törvényeski boncolat egy fordult elő, a mely a halál okául emberölési szándékból ejtet hasmszést állapította meg.

Meghalt összesen 88 és pedig 57 finemű, 31 nőnemű.

Korra névze: 0—1 évig 27; 1—5: 15; 5—20: 14; 20—30: 6; 30—40: 5; 40—60: 10; 60—80: 10; 80-on túl: 1. Kórra névze: veleszületett gyengeség: 9; göresök: 8; gyermekszály: 6; tüdőböl: 6; tüdőgümőkór: 18; himlő: 12; kanyaró: 1; torokgyík: 1; gutaötés: 2; aggkór: 7; egyéb halálokok: 17; erőszakos halál: 1.

Született összesen 68, tehát 20 al kevesebb, mint a mennyi meghalt. A szülöttek közül 35 finemű és 33 nőnemű; ezek közül törvénytelen: 3 finemű és 4 nőnemű. Halva született 3 finemű és 2 nőnemű.

Házasságra kelt párok száma: 18.

Kelt Zomborban, 1887. március 3-án.

Dr. Vadas Kálmán,
főorvos.

Bezdán, 1887. március hó 11-én.

„Küzdést és diszharmoniat” — mondja Madách. Úgy látszik e mottót választották maguknak a bezdáni ellenzék korifeusai, csakhogy egészen másképp értelmezik, mint Madách.

A nép-aposztol báránypörébe bújva, nem átallják a népet (kinek boldogulását annyira a lelkiükön viselik) a legnagyobb szerencsétlenségbe, hogy úgy mondjam, bele ugratni, csakhogy egy kis diszharmoniat idézzenek elő, mellyel boszantassák azokat, akik állásuknál fogva, a rendet fontantani hivatják és deklaráciássák magukat. Mert más szórakoztató úgy sincs ebben az unalmas, egyhangú Bezdánban, pláne az olyanoknak, akik minden foglalkozás híján vannak.

E jeles férfiaknak ily természetű sportja folyó hó 9-én többekre végzettségé vált. Az említett napon egy temesvári vállalkozó munkásokat toborzott községünkben, mely alkalommal a megfogadottak nagy része (föül ötvenen) estélig áldomásozott az úgynevezett nagykoosmában. A bor hatása folytán, mint annyiszor, verekedésre került a dolog a koresma előtt. Községünk erélyes jegyzője hivatalból hazatérőben szemtanuja lett, a dulakodókat esitatandó, közéjük lépett és a további verekedést meg is akadályozta.

Egyike a bortól felhevülteknek a jegyzőt és az elüljáróságot szidalmazni kezdte és durva sértésekkel illette, sőt miután a jegyző ennek következtében letartóztatta, még késével is fenyegette.

Az előhívott kishírónak is elszegült a rakoncátlanokodó, úgy, hogy esendőrséget kellett igénybe venni.

Szerencsétlenségre esupán a esendőrőrsparancsnok volt hon, aki a helyszínen csakhamar meg is jelent és a futásnak indult szájhóst el is fogta.

Időközben nagy nézőközönség verődött össze, köztük egyike az e sorok elején jelzett álprófétáknak, aki főfoglalkozására névze a mérsékelt ellenzék színezettel bíró antiszemitapárti főfogul, községi elégületlen és gondolom, népfölkelő.

Ez, a nép jólétét szíven hordó férfi, helyén valónak találta: „Le kell ütni!” „Szabadítsátok ki!” szavakkal a népet a hatósági közeg ellen lázítani.

A bor gözétől izgatott tömegnek se kellett több. A vérszemét kapott fogollyal együtt megtámadta az egyedül levő esendőrőrs-vezetőt, s ez bár keményen védelmezte magát, legyűrtek, puskáját elvették, fején több súlyos sérülést ejtettek, igaz ugyan, hogy szuronyával ő is többet megsebesített. Csak néhány bátor és idején közbeleépő polgárnak köszönhető, hogy a esendőr megmenekült a dühöngők körmei közül.

Ezek után a esendőr-örsvetető Zomborból kért erősítést a lázongók elfogása végett.

Még az éj folyamán el is fogták valamennyit, egyik kivételével, aki megszökött és maig sincs fogva.

Csak úgy érthetjük meg a csapás nagyságát, ha meggondoljuk, hogy az elfogottak a szegényebb osztályból valók, kik két kezük keresményéből tengetik nap-

ról-napra életüket és most a legnagyobb kereset-ido küszöbén, ki tudja meddig, a börtönt kell ülnök.

Hagyján, ha csak ok maguk sünynének meg, de feleségük és apró gyermekeik vannak, a kik bennük kenyérkeresőjüket veszik.

A dicső népvezető pedig pihen babérjain és bizonyára magyarázza a népnek, micsoda nagy barátjuk ő nekik, hogy az ő nagy szíve mennyire vérzik a népért!

Hiszem azonban, hogy nem sokáig, mert a nemzis ez alkalommal őt is utóleri, a miből megtanulhatja, hogy triumfálhat ugyan néha a lelketlen rosszakarat is, de csak olyankor, midőn a józan ész és előrelátás hiányzik mellőle, különben soha!

Demokrata.

A szőlőmetszés.

Egy fölötté fontos munka küszöbén áll a szőlőművelő, s ez a szőlőmetszés. Ezen munkának helyes és okszerű kivitelétől függ az idej, sőt még a jövő évek termésének minősége és mennyisége is; ezzel tartatjuk főnn a szőlőtőkét évek hosszú során át fiatal termő erőben, valamint a rosszul alkalmazott metszéssel tehetjük tönkre és terméketlenné rövid idő alatt a szőlőültetvényeket. Eppen azért, mert ennek a munkának miként való kivitele oly fontos és messzeható körülményekkel jár, nem vélek céltalan munkát végezni, midőn a szőlőnek ez évi állandó munkájáról egyet-mást elmondok.

Lássuk először is a célt, amit a metszéssel elérni akarunk.

A szőlőmetszés célja.

a) A szőlőtőkét a műveletmód szerint alakítani.
b) A szőlőtőkét saját igényeinek, valamint a viszonyoknak megfelelő módon termésre bírni. Ugyanis a szőlőfajoknak nem mindenike bir egyforma termőképességgel, mert míg az egyik folyton terem, a másik, a mely pl. a virágzaskor igen hajlandó a termés elnyomására, egyenetlenül s keveset terem; az egyik faj a termést az alsó szemekbe, a másik a felsőbe rakja le; az egyik fajnak apróbb, a másiknak nagyobb fürtje és bogója van; az egyik faj rövidebb, a másik hosszabb izületű, úgy, hogy mindezen különféleségek tekintetbe vételével a helyesen alkalmazott metszés az, amelylyl ezeket megfelelő termésre bírhatjuk; az alapelv mindíg az, hogy ahol erős vessző van, ott hosszabb metszést, a gyöngye vesszőknél rövid metszést alkalmazunk.

c) A szőlőt folytonos termő és évek hosszú során át fiatal erőben tartani.

Ezen előzmények után lássuk a mi viszonyaink között alkalmazható metszési módokat. Ezek:

1. A cseresapós metszés.
2. A Guyott-féle szálvesszős művelet.
3. A porbujtásos szálvesszős művelet.

Már most lássuk egyenként ezeket a művelési módokat, először is: a cseresapós metszést.

Mielőtt bármely metszési módot tényleg alkalmaznánk, tökéfejet kell képeznük; mert csak egy erőteljes és mentil szélesebb tökéfeje alkalmasabb arra, hogy rajta a metszémód sikerrel alkalmazható legyen. Ha akár síma, akár gyökereztetett fiatal esemetünk van, a körülményekhez képest 4—6. évig úgy kell metszenünk, hogy egy erőteljes, és a mennyire lehet, mentil szélesebb tökéfejet képezzünk. A vesszőt tehát az első évben a föld színétől mintegy 4—6''nyire visszametszük, és pedig világos szem fölött, a szemmel-ellenkező oldalon, részatosan 1/2''nyi esonk meghagyással. (Ezt ajánlom egyszerű s mindenkorra így végezni; mert ha a vágás a szemmel ugyanazon oldalon történik, a lefolyó lé a szemet megronthatja, ha pedig a esonk rövid, könnyen beszárad, a mi szintén a szem s így a termés rovására történik.) A visszavágás következtében forradás képződik, amelyben rejtett szemek fejlődnek. — A jövő, vagyis második évi visszavágás következtében, — amely ugyanazon a helyen egy szemre történik — két hajtást kapunk a két szemből; ezeken kívül a forradásban képződött rejtett szemek is adhatnak új hajtásokat, amelyek úgy, mint a világos szemből kihajtottak, a nyár folyamán körülbelül 1'nyi magasságban visszaespendők, hogy ezáltal a nedvkeréngés megátoltatván, a tápanyag a tökéfejképzésre fordíttassék.

A harmadik évben már több hajtásunk van, a melyeket ismét egy szemre (nem pedig mint többeknél látni, világos szemre) vágunk vissza.

Ezt az úgynevezett tökéfejképzést annyi éven át folytatjuk, a míg oly erőteljes és elég terebélyes tökéfejet nyertünk, a mely képes egy hosszabb csapú művel megbírársára; ezt a legkedvezőbb esetben 3, nem kedvező esetben 6, sőt több esztendő múlva érhetjük el.

Föltéve már most, hogy a tavaszi metszés alkalmával négy alkalmas vessző áll rendelkezésünkre egy szépen fejlődött tökéfejen, áttérhetünk a cseresapós metszés ismertetésére.

A cseresapós metszés lényegében nem egyéb, mint egy rövidebb és hosszabb csappal kevert művelet, a midőn ugyanis 2—3 vessző 2—3 szemre, 1—2 vessző pedig a cseren, vagyis a tavalyi kitermett esapon lévő vessző 4—5—6 szemes csapra metszünk. — Hogy ennel kevesebb vagy több, rövidebb vagy hosszabb csapok hagyassanak-e meg, arra névze irányadó a talaj kövrsége.

Föltéve tehát azt a tőkét, a melyen a leirt e járás mellett 4 vesszőt hagyunk, a metszéssel következőleg járunk el:

A vesszők közül egyet 3 szemes ugaresapnak vágunk (ugaresapnak nevezem azt a csapot, a mely a jövő évben esernek lesz meghagyva), a többi három vesszőt pedig 2 szemes rövid csapra vágom (rövid csapnak nevezem azt a csapot, a mely csak két év múlva lesz cserél).

A jövő tavasszal az ugaresapon meghagyott 3 szemből három hajtás áll rendelkezésünkre, a melyek közül a legfelsőt 4—5—6 szemre metszem meg, míg a két alsó vesszőt 1 vagy 2 szemes rövid csapra vágom vissza.

Az ugaresap lesz tehát a cser, az ezen meghagyott felső 4 szemes vessző pedig a csap, összevéve ezt nevezük cseresapnak. A három 2-szemes rövid csapnak mind-egyikén két hajtást kapok, a melyek közül két rövid csapon a két hajtást ismét két szemre, míg az egyik rövid csapon a felső hajtást három szemre metszem és ez lesz az idej ugaresap, a mely a jövő évben lelökendő cseresapot lesz hivatva pótolni.

A meghagyott cser ily körülmények között nem nyulik magasra s kényseríti a nedvkeréngést, hogy

alapjánál rejtett szemeket képezzen, a melyek ugyan- csak az idén kihajtvva új fát nevelnek közvetlen a cser mellett, s ha a harmadik évben a metszés alkalmával kitermett cseret lelökjük, annak helyén a jövő évben már nem esert, hanem rövid csapot hagyunk, a melyet rejtett szemből kinőtt új fából nevelünk. A cser pedig a tavalyi metszésnél meghagyott ugaresap lesz, a mely elég távol vagy éppen átellenében van a kitermett esernek.

Megtörténhetik azonban, hogy a cser mellett nimes új vessző, a melyet rövid csapra metszhetünk; ily esetben a régi cser két felső hajtását eltávolítjuk s meghagyjuk a legalsó vesszőt 3—4 szemre s ismét csereszerpet adunk neki.

Az új hajtások, a melyek ha mindjárt bizonyos célból föl nem is használtatnak, még sem faragsalandók le, hanem a töke alakjának biztosításáért rövid egy szemre metszendők le.

Ezt az itt leirt eljárást így folytatva elérjük az úgynevezett váltórendszer, a melynek előnyeit a következőkben foglalom össze:

A töke vesszői a földhöz való közelségüknel fogva jól megérlelik s kifejlesztik a fürtöt, e mellett elég bő termést adnak.

Az évről-évre következetesen keresztülvitt váltórendszerrel a csapok és eserek közben való váltakozása folytán a töke ifjú erőben hosszú ideig fentartható, évenként egyenletes termést biztosít, s mentve lesz az elföldaladosástól, a mi olyannyira káros befolyással van a töke életére, maga után vonván annak elszáradását, ha nem egészben is, de részben minden bizonyval, a miről szőlőinkben meggyőződhetünk; mert alig lehet látni egy teljesen ép, egészséges tőkét.

Hogy valamely tőkén 1 vagy 2 cseret hagyjunk-e s azon a csapokat hosszabb vagy rövidebbre metszük-e, arra névze, a mint már föntebb emlitém, mindíg a talaj kövrsége fog utmutatónál szólni.

2. Guyott-féle szálvesszős művelet.

Ennél a műveletnél hagyunk a tőkén 1—2 szál 10—15-szemes vesszőt (szálvesszőt), a melyet a föld színe fölött 30—35 cm. magasan vízszintesen lazunk ki.

A szálvesszőkön kívül még 1-, 2-, 3-, 4-szemes 1—2 ugaresapot hagyunk oly célból, hogy a jövő évi szálvesszőköl az ugaresapból kihajtott felső erősebb vesszők hagyassanak meg, a többi vessző pedig 1—2-szemes biztosító csapra metszünk.

Hogy egy vagy két szálvessző és hány ugaresap hagyassék meg, az a töke erejétől és a talaj termőképességétől függ; a földolog az, hogy a különböző célból meghagyott csapok és szálvesszők minden évben fölválva más-más oldalon képeztesse, keresztelje egymást a tökéfejen, nehogy ellenkező esetben a töke elföldaladosdjék s fiatal korában elvényüljön.

Ez a műveletmód karók mellett is végrehajtható, azonban sodrony mellett ajánlatosabb.

Ha karozott szőlőben alkalmazunk ezen szálvesszős műveletet, úgy minden két töke közé egy aláesony vendégarót títünk le s a szálvesszőket vízszintesen kihuzva ehhez kötjük meg.

Ha pedig sodronyt alkalmazunk, akkor a sorok irányában 4—6 meter távolságban, 160 cm. magas és 8—10 cm. vastag, egyik végükön meghegyezett cölöpöket vertünk be, a melyekhez a föld színe fölött 50 cm. magasságban s ettől ismét emnyire sodronyt feszítünk ki s az alsó sodronyhoz a meghagyott 1—2 szál vesszőt mindjárt a metszés után vízszintesen kihuzva megerősítjük, a felső sodronyhoz pedig a tőkék vesszői és a szálvesszőkből kinőtt termőhajtásokat kötjük.

A helyesen alkalmazott Guyott-féle szálvesszős műveletnek számtalan jó oldala van; így a nagy termés, a tökéfej föl-nemugrasa, fiatal erőben tarthatása s a földhöz való közelségénél fogva a termés jó minősége.

3. A porbujtásos szálvesszős művelet.

Ennél a műveletnél a tökéfejből kinőtt vesszők közül 1—2 két- vagy háromszemes csapra metszünk s a jövő évi metszésnél legföljebb 15—20 szemes szálvessző hagyatik meg, a mely a metszés után, de fakadás előtt, az ormóba (szőlőhártya) ássott 15—20 cm. mély gödröskébe úgy bujtatik le, hogy a güdörből a vessző végén 3—4 szem kimaradjon, a melyet egy ide alkalmazott kis karóhoz erősítünk meg.

A jövő évi metszésnél a kitermett szálvesszőt is töből levágjuk s az így nyert gyökerevesszőt ültetésre is fölhasználjuk.

Ene nagyon egyszerű és könnyen kivihető művelet mellett nagy termést kapunk s a termés a földhöz való közelségénél s az anyatókéval való összekötetésénél fogva jól kifejlődik; földolog az, hogy a porbujtásnak hagyott vesszők minden évben más-más oldalon hagyassanak meg a tőkének és soha egy évnél tovább a tőkén maradniok nem szabad.

A metszés idejére névze a kora tavasz a legalkalmasabb, és akkor is az idősebb és gyöngye növesű tőkék korábban, az erősebb, bujahajtású tőkék pedig később metszendők meg, hogy ezeknél ily esetben a metszőlapon kiömleni szokott lé folyása így is elősegíttessék, miáltal az így gazdag tápanyagától részben megfosztott töke nem annyira fára, mint termésre fog dolgozni.

Heinrich József,
borászati vánd., tanbr.

Naptár. Március.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
15 Kedd	Kristóf	Kristóf	3 Entrop
16 Szer.	Henrika	Cyriak	4 Gerazim
17 Csüt.	Gertrud	Gertrud	5 Konon
18 Pént.	Sándor, Ede	Eduárd	6 42 vért.

Felölös szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

La tulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

Az „Adai keresztény polgári önszegélyző-szövetkezet“ 1886. évi zármérlege és nyer-veszt-számlája.

Vagyon.		Zármérleg.		Teher.			
Sorszám	frt kr	Sorszám	frt kr	Sorszám	frt kr		
1	Kötvényekben	52708	—	1	Részvényesek számlája	44126	20
2	Ingóságokban	225	17	2	Betétesek számlája	3478	98
3	1886. évi december hó 31-én pénztári maradvány mint nyeresemény	726	—	3	Ezek után járó kamat	73	72
4	Kamat követelés	55	63	4	Ingóságok számlája	225	17
				5	Tökésített nyeresemény	3093	31
				6	1886. évi május 1-ig nyeresemény	699	86
				7	Osztalékra szánt nyeresem. 1803 frt 26 kr.	1803	26
				8	Az alapszabály értelmé szerint 10% a tartalék-tökéhez esatolandó	200	30
				9	Letét	14	—
						2703	42
						53714	80

Nyer.		Nyer-veszt-számla.		Veszt.			
Sorszám	frt kr	Sorszám	frt kr	Sorszám	frt kr		
1	Kölesönkamata	4107	98	1	Betét-kamatok	119	30
2	Késedelmi kamata	174	77	2	Házbér	100	—
3	Kölesöldij	13	80	3	Felszerelés	26	70
4	Könyvek és nyomtatványok	23	93	4	Adó	201	17
5	Átiratásból	17	40	5	Bélyeg	31	31
6	Vegyesekből	30	62	6	Tűzifa, posta, világítás	27	38
				7	Tisztségelők tiszteletdíja	900	—
				8	Napibiztosok napidíja	76	50
				9	Felügy. biz. tagok t. díja	45	—
				10	Szolga fizetése	64	—
				11	Betét után fel nem vett kamat	73	72
				12	Osztalékra szánt töke jövedelem	1803	26
				13	Tartaléktökére szánt összeg	200	30
				14	Május 1-ig az alapszabály 12. §. szerint a tartalék-tökéhez esatolandó nyeresemény	699	86
						2703	42
						4368	50

Ada, 1887. február hó 27-én.
Abrahám Mihály s. k. elnök-igazgató.
Bizinger János s. k. pénztárnok.
Katona János s. k. könyvelő.
 Ezen zármérleg és nyer-veszt-számla a XXXVIII. t. c. értelmében alulírottak által megvizsgáltván, az intézet fő- és segédkönyveivel összeegyeztetvén, minden tételében helyesnek találtott.
 Ada, 1887. február hó 27-én.
Mircsov Antal s. k. felügyelő bizottsági elnök.
Jablonszki Miksa s. k. felügyelő bizottsági jegyző.
Aksamovits Milos s. k. felügyelő bizottsági tag.

1121. szám.
kig. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye Keresztur községében leköszönés folytán üresedésbe jött 300 frt évi fizetéssel egybekötött községi írnoki állásra ezen pályázat nyitattik és ennek választás útján leendő betöltésére határidőül **folyo évi március hó 22-ik napjának reggeli 9 órája** tűzetik ki. Felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint szabályszerűen felszerelt és okmányolt kérvényeiket bezárólag a választást megelőző napig a kulai szolgabíróságnál nyújtsák be.
 Kulán, 1887. március hó 5-én.

Schick Mátvás,
főszolgabíró.

3-3
1400. sz.
1887.

Pályázati felhívás.

Bács-Bodrogh megye Bácsujfalu községében üresedésbe jött jegyzői állomásra pályázat nyitattik azzal, hogy a választás **folyo évi március hó 30-án d. e. 9 órakor** fog Bácsujfalu községében megtartatni.

A pályázók felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában előirt okmányokkal, ugy a hivatalos magyar nyelven felül a szláv nyelv tudását is igazoló törvényhatósági bizonylattal felszerelt kérvényüket hozzám március hó 22-ig terjesszék be.

- A jegyző javadalmazása a következő:
 1. Kézpénzben 105 frt.
 2. 25 hektoliter vagyis 40 pozsonyi mérő tiszta buza.
 3. 84 kilogramm marhahus.
 4. 28 kilo fagygyü-gyertya.
 5. 28 kilo só.
 6. 112 kilo sertésus.
 7. 11 köbméter kemény tűzifa.
 8. Szabad lakás, kert, szérűskert, 2/3 telek föld haszonélvezete és ezután kihatott 6 hold legelő illetmény, melyektől az adót a jegyző fizeti.
 Hódásgh, 1887. évi február hó 28-án.

Vissy József,
főszolgabíró.

3-2

Meghívó.

A jankováci takarékpénztár részvénytársaság választmánya egyik igazgató lemondása folytán **folyo évi március hó 27-én délután 2 órára** saját helyiségében megtartandó rendkívüli közgyűlést hirdet, melyre az összes részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Az igazgatóság.

T á r g y :

Egy igazgató megválasztása, — esetleg egy üresedésbe jövö választmányi tag helyének betöltése.

Bérbeadás.

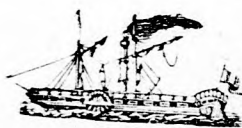
Az „arany oroszán“-hoz (Pokol) címzett

vendégló

1887. évi május hó 1-től bérbeadandó.

A feltételek Henneberg Sándor zombori ügyvéd urnál megtekintethetők.

3-1

A Duna gőzhajózási-társaság igazgatósága

jelent a n. é. közönségnek, hogy a **Ferencsatorna zombori kikötőjében** levő rak-tárában az áruk felvétele Zomborból **fölfelé s lefelé naponta reggeli 6 órától esti 6 óráig** eszközölhetők.

Spitzer Bernát,

mint a Duna gőzhajózási-társaság szállítója Zomborban.

3-3

Zombor, 1887. Bittermann Nándor könyv- és könyvendőjéből.

Hirdetmény.

Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a város közönségének a zombori 7428. sz. tjkben 8991. hr. sz. a. felvett 4 hold 1120% □ öl földterületéből 4 hold 920 □ ölnyi terület ugynevezett buzafield a nagyméltóságú kir. belügyminiszterium 1886. december 5-én 66.827. sz. a. kelt jóváhagyó rendelete alapján alulírott küldöttség által **1887. március 20-án délelőtt 10 órakor** a városházán levő kis tanácsteremben tartandó nyilvános árverés útján a 439 frt 20 krban megállapított kiküldési áron felül a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Az árverési feltételek Vukicsévics Péter gazdasági tanácsnok ur hivatalos helyiségében megtekintethetők.

Kelt Zomborban, 1887. március hó 12-én.

A tanács.

919. szám.
polg. 1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bir. kiküldött ezennel közhírré teszi, hogy a hódásghi kir. járásbírósnak 536.1887. számú végzése folytán Stoltz Ferenc és társai rácmilitiesi lakosok javára ifj. Gáll György és Lothspiech Ferenc rácmilitiesi lakosok ellen 100 frt töké hátralék és ennek kamatai, és eddig összesen 42 frt 08 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 500 fitra becsült 4 darab ló, 2 koesi és 3 darab tehénből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverés megtartásának határnapjául **1887. évi március hó 24-ik napjának d. u. 3 órája** Rác-Milities községhezához kitézetik, melyre a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a lefoglalt ingóságok a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezett ingóságok vételára nyomban lefizetendő.

Hódásghon, 1887. évi március hó 13-án.

Gruda Károly,
bir. kiküldöt.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyságos Bezerédj Pál m. k. selyemtenyészési miniszteri meghatalmazott ur megbízása folytán az alulírt hivatal Palánkán építendő és 15,290 frt 23 krral előirányzott guboraktár vállalati uton való végrehajtása céljából ezennel zárt ajánlati versenytárgyalást ir ki.

A kellően bélyegzett és 765 frt kézpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban melléklendő bánatpénzzel ellátott és lepecsételt írásbeli ajánlatok, melyekben kinyilvánítandó, hogy az ajánlattevő a terveket és feltételeket betekintette és kifogás nélkül elfogadta, az alulírt hivatalnál **f. é. március hó 23-án d. e. 11 óráig** nyújtandók be.

Nagyságos Bezerédj Pál miniszteri meghatalmazott ur fenntartja magának saját elhatározása szerint tekintet nélkül az ajánlati összegre az építkezést kiadhatni.

Az építkezést elnyerő vállalkozó köteles bánatpénzét a szerződés megkötésekor a vállalati összeg 10%-ára kiegészíteni.

Az ezen építkezésre vonatkozó okmányok az alulírt hivatal helyiségében (Ujvidék, vasemberutca 852. szám II. em.) a hivatalos órákban megtekintethetők.

Ujvidéken, 1887. március 10-én.

A m. k. folyammérnöki hivatal.

2282. sz.
tkvi 1886.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Konrad Ferenc szemeléseinek végrehajtható és esatlakozó apatini árvtárnak Heitz Mihály apatini lakos végrehajtást szenvedő elleni 500 frt illetve 177 frt 58 kr tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, apatiban fekvő, az apatini 120. sz. tjkben Heitz Mihály és neje szül. Bayer Erzsébet nevén álló 126. hr., 229/a ö. i. sz. egész ház és beltelekre utóajánlat tevő által ígért 565 frtban ezennel megállapított kiküldési áron az árverést elrendelte, és hogy a tennébb megjelölt ingatlan az **1887. évi ápríl hó 12-ik napján délelötti 9 órakor** Apatin községében megállapított nyilvános árverése a megállapított kiküldési áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 50 frtot kézpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1 én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1886. évi december hó 9-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.